

این خیریه ها شر درست می کنند!

حتما شما هم در کوچه و خیابان و حتی در منزل با کسانی که خود را نماینده یک خیریه معرفی می کنند و از شما درخواست کمک مالی دارند، مواجه شده اید. آیا این افراد برای یک خیریه معتبر فعالیت می کنند.

حتما شما هم در کوچه و خیابان و حتی در منزل با کسانی که خود را نماینده یک خیریه معرفی می کنند و از شما درخواست کمک مالی دارند، مواجه شده اید. آیا این افراد برای یک خیریه معتبر فعالیت می کنند.

مجله مهر-نعمیه موحّد: زن جوان و خوش پوش با بسته شدن درب متروی واگن بانوان، بالای ردیف صندلی ها می ایستد و با صدای رسا و بلند می گوید: «خانمها صبحتون به خیر»؛ سرها به سمت صاحب صدا می چرخد و توجه همه که به سمت زن خوش پوش جلب می شود زن جوان در حالی که برگه ای سیاه و سفید را رو به جمعیت می گیرد، خود را نماینده یک خیریه معتبر معرفی می کند و از مسافرها برای کودکان یتیم درخواست کمک مالی می کند. طولی نمی کشد که خانم های مسافر تحت تاثیر جملاتی مثل «کودکان بی سرپرست»، «شب»، «دعای خیر» و... مبالغی را به سمت زن جوان می گیرند و او هم با خوشرویی برای آنها دعا می کند!

حتما شما هم این صحنه و یا صحنه های مشابه آن را زیاد دیده اید. کسانی که به عنوان نماینده خیریه در مراکز عمومی و کوچه و خیابان صد راه شما می شوند، در مسیرهای پر رفت و آمد میز و صندوق کمک برپا می کنند و یا حتی به درب منزل مراجعه می کنند. همه این افراد هم مدعی هستند که نماینده یک خیریه معتبر هستند. اما یک حساب سرانگشتی نشان می دهد که تعداد این افراد از خیریه های معتبر و دارای مجوز بسیار بیشتر هستند.

مددجوهای روزمزد در سطح شهر

آقای جعفری مددکار یکی از خیریه های معروف پایتخت در گفت و گو با مهر می گوید: «متأسفانه نهادهای متولی امور خیریه ها دچار بی برنامهگی و بی نظمی بزرگی هستند. اصلا علت زیاد شدن خیریه ها و بعد از آن سواستفاده بعضی تحت عنوان خیریه از این آشفته بازار به همین علت است.

گاهی صاحب یک خیریه برای اینکه به قول خودش اشتغالزایی کند کسانی را مامور می کند تا از مردم در سطح شهر پول جمع آوری کند، بدون اینکه به شکل بد این جمع آوری پول در چشم مردم که در واقع یکجور گدایی است، فکر کند. گاهی هم یک نهاد مسئول برای اینکه هزینه مددجوی خود را تامین کند او را به عنوان مامور به سطح شهر می فرستد و به او حقوق روزمزد می دهد. یعنی به جای اینکه مددجو را تحت حمایت خودش قرار دهد، برای راحت تر شدن کار او را به سطح شهر می فرستد تا برای خیریه پول جمع آوری کند و در پایان روز هم مبلغی مثلا در 30 تا 50 هزار تومان بگیرد. تازه صاحب خیریه با این روش فکر می کند با یک تیر دو نشان زده است»؛

آقای جعفری می گوید: «این افراد در واقع در حال فعالیت با مجوز هستند اما چون نیروی آموزش ندیده هستند و در واقع خودشان نیاز به سرپرستی و حمایت دارند، نمی توانند چه طور با مردم برخورد کنند و رفتارهای نسنجیده آنها و یا مهم نبودن اصل فعالیت خیریه برای آنها باعث از دست رفتن اعتماد مردم به خیریه ها می شود.

از طرف دیگر به خاطر زیاد شدن این افراد، کسان دیگری هم پیدا می شوند که بدون مجوز و اصلا بدون اینکه از طرف خیریه ای خاص باشند از مردم پول دریافت و در واقع کلاه برداری می کنند. در این شرایط تشخیص نماینده خیریه مجوز دار از بی مجوز هم برای مردم سخت می شود»؛

هر برگه ای مجوز خیریه نیست

در میان هیاهوی صدقه هایی که به دست زن جوان نماینده خیریه می رسد، خانم مسنی با صدای آهسته می گوید: «از کجا بدانیم واقعا از طرف خیریه هستید؟» زن جوان که انگار آمادگی این سوال را داشت برگه فتوکپی سیاه و سفید را دوباره رو به جمعیت بالا می گیرد و می گوید: «این مجوز ماست. مجوز رسمی از خیریه ای که به صورت قانونی ثبت شده است»؛ و بعد هم اسم و آدرس خیریه را بلند بلند می خواند و از مسافران مترو

دعوت می کند تا اگر دوست دارند از محل خیریه بازدید کنند.

اما به گفته آقای جعفری هیچکدام از اینها نشانه مجوز معتبر نیست و درست کردن مجوز جعلی با ابزارهای فنی این روزها اصلا کار سختی نیست.

این مددکار خیریه در باره مجوزهای معتبر می گوید: «برگه مجوز حتما باید شماره ثبت و شماره مجوز داشته باشد. از طرف دیگر بسته به اینکه خیریه مجوز را از کجا گرفته باشد باید مهر برجسته آن سازمان هم پای برگه باشد. بسته به اینکه خیریه برای چه هدفی تاسیس بشود مجوزها از طریق قوه قضائیه، وزارت کشور یا پلیس امنیت اجتماعی صادر می شود. مثلا اگر موسسه ای برای کودکان یتیم یا زنان سرپرست خانوار فعالیت کند مجوز فعالیت آن را پلیس امنیت اجتماعی صادر می کند و اجازه فعالیت در زمینه های دیگر امور خیریه ای را هم ندارد. از طرف دیگر مجوز فعالیت هر خیریه در شهری که مجوز می گیرد صادر می شود. یعنی کسی که مجوز خیریه از شهر کرج گرفته است نمی تواند در تهران فعالیت کند.

آقای جعفری نکته جالب توجهی هم درباره قبض های کاغذی خیریه می گوید: «به غیر از کمیته امداد امام خمینی(ره) و بهزیستی هیچ موسسه دیگری حق داشتن دسته قبض کاغذی ندارد. ثانيا صادر کردن این قبض ها چون روی آن مبلغ گذاشته می شود و به در ازای پولی که خیر می دهد به او فقط یک کاغذ داده می شود، از نظر شرعی هم ایراد دارد.»

کار خیر فقط پولی نیست

وقتی صحبت از کار خیر می شود اکثر افراد به نیاز مالی افراد بی بضاعت فکر می کنند. در واقع رشد قارچ گونه خیریه ها و زیاد شدن خیریه های بی مجوز هم در راستای همین تفکر شکل گرفته اند. در حالی که کار خیر فقط با رسیدن پول به صورت مستقیم به نیازمند انجام نمی شود.

خانم اسدی، آشپزی که در یکی از موسسه های خیریه تهیه غذا برای نیازمندان کار می کند به مهر می گوید: «موسسان این خیریه خواستند کار متفاوتی انجام بدهند، چون خیریه های زیادی بودند که به عناوین مختلف برای نیازمندان پول جمع می کردند. یک روز من را صدا زدند و گفتند شما که آشپزی ات خوب است بیا و برای یک خیریه آشپزی کن و چه کار خیری بهتر از اینکه هر روز عده ای نیازمند را از غذا بی نیاز کنیم. ضمن اینکه تعدادی از نیازمندانی که توانایی کار در امور آشپزی هم داشتند در این کارگاه استخدام شده اند و حقوق دریافت می کنند.»

درمانگاه خیریه ای، تدریس برای کودکان کار، برپایی نمایشگاه های صنایع دستی و فروش محصولات خانگی و... هم از دیگر فعالیت های خیریه ای هست که لزوم آن دریافت پول خارج از چارچوب یک نهاد از مردم نیست. ضمن اینکه در این روش به جای ایجاد شغل کاذب برای مددجویان که سودی هم برایشان ندارد، این افراد می توانند یک مهارت هم یاد بگیرند و محصولات یا خدمات ناشی از کار خودشان را به فروش برسانند.

ما همه معتبریم!

زن جوان نماینده خیریه را بیرون قطار در حال مرتب کردن وسائش می بینم و به سراغش می روم. می پرسم به نظرت این نحوه جمع آوری پول برای نیازمندان کمی دور از شان یک خیریه نیست؟ زن جوان که انگار آمادگی پاسخگویی به این سوال را هم دارد با همان صدای رسا می گوید: «بین خانم کار خیر اما و اگر ندارد. قطعا برای من هم راحت نیست که بین مسافران بچرخم و یک قران دوهزار جمع کنم اما به خاطر ثوابش این کار را انجام می دهم.»

می خواهم درباره مجوز و شماره ثبت بپرسم که قطار بعدی می رسد و می گوید: «کار خیر اختیاری است. شما اگر جای بهتری برای رسیدگی به نیازمندان سراغ دارید پولتان را آنجا خرج کنید. اما بدانید همه ما از جای معتبر می آییم!»

زن جوان می رود و این سوال ها را بی جواب می گذارد که مسئول رسیدگی به پولهایی که خیریه های غیرمعتبر می گیرند چه می شود؟ اصلا چرا باید کسانی بتوانند با سوء استفاده از عواطف و احساسات دینی مردم از آنها پولی بگیرند که معلوم نیست به مقصد برسد؟ و مسئول رسیدگی به این آشفته بازار که در نهایت باعث از بین رفتن اعتماد مردم به فعالیت های خیریه ای می شود چیست؟